

2022: ఏపీ హైకోర్టు:14588

ఏపీ హైకోర్టులో: అమరావతి

గౌరవనీయ జస్టిస్ ప్రశాంత్ కుమార్ మిశ్రా మాట్లాడుతూ..

ప్రధాన న్యాయమూర్తి మరియు గౌరవ న్యాయమూర్తి శ్రీ డి.వి.ఎస్.ఎస్. సోమయాజులు

రిట్ అప్పీల్ నెం.34 ఆఫ్ 2022

(ఫిజికల్ మోడ్ ద్వారా ప్రొసీడింగ్స్)

కమిషనర్, దేవాదాయ శాఖ, ఏపీ, గొల్లపూడి, విజయవాడ, కృష్ణా జిల్లా

... అప్పీలుదారు

వరెస్

కందిమళ్ల సాయిరాం, ఎస్.ఓ.వెంకయ్య, వయస్సు: 38 ఏళ్లు, ఓసీసీ: అగ్రికల్చర్, ఆర్అండ్వో
వట్టిచెరుకూరు (వీఅండ్ఎం), గుంటూరు జిల్లా తదితరులు

... ప్రతివాదులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది - దేవాదాయ శాఖ జి.పి.

ప్రతివాది నెం.1 తరపు న్యాయవాది : డి.వి.శశిధర్

ప్రతివాది నెం.4 కొరకు న్యాయవాది : రిజిస్ట్రేషన్ మరియు స్టాంపుల కొరకు జి.పి.

మాఖిక తీర్పు

తేదీ: 20.06.2022

(ప్రశాంత కుమార్ మిశ్రా, సీజే)

25.02.2021 నాటి మెమో నెం.6370ని అనుమతిస్తూ 25.08.2021న సింగిల్ జడ్జి జారీ చేసిన ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా ఈ అంతర్గత అప్పీలుకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది, మెమో నెం.M2/19021(35)/30/2019 తేదీ 25.02.2021 నాటి ప్రతివాది యొక్క ఆస్తుల జాబితాను చట్టవిరుద్ధం మరియు రాజ్యాంగంలోని 14, 21, 21 అధికరణలను ఉల్లంఘించినట్లు ప్రకటించింది. రిజిస్ట్రేషన్ చట్టం, 1908 లోని సెక్షన్ (ఎ) (1) (సి) (సంక్షిప్తంగా, "రిజిస్ట్రేషన్ చట్టం").

2. గుంటూరు జిల్లా, వట్టిచెరుకూరు మండలం పుల్లడిగుంట సత్రం, పుల్లడిగుంట గ్రామం, 1820లో కాట్రపాటి అనసూయమ్మ, కాట్రపాటి రామారావు, కాట్రపాటి బాలకృష్ణమోహన్ ల పూర్వీకులు శ్రీ కాట్రపాటి శేషాచలం అనే వ్యక్తి పుల్లడిగుంట గ్రామం, వట్టిచెరుకూరు మండలం సై.నెం.445లో, వట్టిచెరుకూరు గ్రామంలోని 4వ నెంబరులో సొంత ఆస్తిని నిర్మించారు. 1840లో రాయచూరు జమీందారు శ్రీ రాజా జగనన్న మాణిక్యరావు గారు, తన వ్యక్తిగత నిధులతో ఈ సంస్థ స్థాపకుడు శ్రీ కాట్రపాటి శేషాచలానికి బహుమతిగా సుమారు 40.00 సెంట్ల మెట్ట భూమిని అద్దె లేకుండా విరాళంగా ఇచ్చారు. దానం చేసిన కాలం నుండి, అతను తన జీవితకాలంలో దానిని కలిగి ఉన్నాడు మరియు అనుభవించాడు మరియు అదే వ్యక్తిగత ఇనామ్, ఇది దాతృత్వం మరియు పరాయిది కాదు. కాట్రపాటి వాసుదేవ పరబ్రహ్మం తన జీవితకాలంలో ఈ సంస్థను నిర్వహించాడు, ఆ తరువాత కాట్రపాటి శేష చలపతిరావు దానిని నిర్వహించాడు మరియు తరువాత, చట్టపరమైన వారసులు దీనిని కొనసాగిస్తున్నారు.

3. దేవాదాయ శాఖ కాట్రపాటి కుటుంబ సభ్యుల భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవడంలో జోక్యం చేసుకోవాలని ప్రతిపాదించినప్పుడు, వ్యవస్థాపకుడు శ్రీ కాట్రపాటి శేషాచలం యొక్క చట్టపరమైన వారసులు 1966 లోని సెక్షన్ 77 (దేవాదాయ చట్టం, 1987 ప్రకారం ప్రస్తుత సెక్షన్ 87) కింద 1977 యొక్క ఒ.ఎ.నెం.56 ను ఎంచుకున్నారు (సంక్షిప్తంగా, '1966 చట్టం ముందు డిప్యూటీ కమిషనర్ ముందు'). గుంటూరు జిల్లా వట్టిచెరుకూరు మండలం పుల్లడిగుంట

గ్రామంలోని 14.14, 445 ఎకరాల భూమిని దేవాదాయ శాఖ పైవేటు దందాగా ప్రకటించింది. 20.08.1979 న ఒ.ఎ. తొలగించబడింది. అయితే, వ్యవస్థాపకుడి న్యాయపరమైన వారసులు 1979 నాటి జీవో నెం.60ని గుంటూరు జిల్లా జడ్జి ముందు ఉంచారు, దీనిని 19.08.1983 న కొట్టివేశారు, దీనికి వ్యతిరేకంగా వారు హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో 1989 యొక్క ఎ.ఎస్.నెం.1718 ను ఎంచుకున్నారు. 1979 జీవో నెం.60లో గుంటూరు జిల్లా జడ్జి 19.08.1983న ఇచ్చిన తీర్పును కొట్టివేస్తూ 17.11.1995న అప్పీలుకు అనుమతించారు. గుంటూరు దేవాదాయశాఖ డిప్యూటీ కమిషనర్ సహా ప్రతివాదులు ఎస్ ఎల్ పీకి ప్రాధాన్యం ఇవ్వకపోవడంతో ఈ తీర్పు తుది దశకు చేరుకుంది. గుంటూరు జిల్లా వట్టిచెరుకూరు గ్రామం, మండలం పై నెం.14లో 1989 నాటి ఏఎస్ నెం.1718లో ఉన్న ఆస్తిలో 3.00 సెంట్ల స్థలాన్ని వ్యవస్థాపకుడు శ్రీ కాట్రపాటి శేషాచలం చట్టబద్ధమైన వారసుడు కాట్రపాటి లక్ష్మీ నరసింహారావు నుంచి రిజిస్టర్డ్ సేల్ డీడ్ నెం.2981 ద్వారా రిట్ పిటిషనర్ కొనుగోలు చేశారు. రిట్ పిటిషనర్ ఆస్తిని అన్యక్రంతం చేయాలని భావించినప్పుడు, రిజిస్ట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 22-ఎ (1) (సి) ప్రకారం ఆస్తిని నిషేధిత జాబితాలో ఉంచినట్లు తెలియజేశారు.

4. నిషేధిత ఆస్తుల జాబితాలో ఆస్తిని చేర్చడాన్ని సవాలు చేస్తూ దాఖలైన రిట్ పిటిషన్ ను రిట్ పిటిషనర్ సమర్థించారు. రెండో ప్రతివాది మెమో నెం.ఎం2/19021(35)/30/2019 తేది 25.02.2021న జారీ చేశారని, హిందూ ధార్మిక సంస్థల జాబితా నుంచి ఆస్తిని తొలగించాలని కోరుతూ తాను దాఖలు చేసిన దరఖాస్తును తిరస్కరిస్తూ, హిందూ ధార్మిక చట్టంలోని సెక్షన్ 6 కింద ఈ ఆస్తిని తొలగించారని వాదించారు. 1987 (సంక్షిప్తంగా, 'యాక్ట్ 30 ఆఫ్ 1987'), అందువలన, చౌల్దారీ దాని ఆస్తులతో పాటు ఒక బహిరంగ సంస్థ మరియు 1987 చట్టం 30 ప్రకారం 12.11.1987 నాటి ప్రచురణ చట్టప్రకారం జరిగింది, దీనిని ఎండోమెంట్స్ ట్రిబ్యూనల్ లో మాత్రమే సవాలు చేయవచ్చు. 1989 నాటి జీవో నెం.1718లో విచారణ తుది దశకు చేరుకున్న తర్వాత 1987 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 160ని దృష్టిలో ఉంచుకుని మళ్లీ సెక్షన్ 6(ఎ)ను ప్రయోగించే ప్రసక్త లేదని రిట్ పిటిషనర్ పేర్కొన్నారు.

5. మరోవైపు, 1987 చట్టం 30 లోని సెక్షన్ 6 (ఎ) ప్రకారం ఆస్తిని నోటిఫై చేసిన తర్వాత, రిట్ పిటిషనర్ దానిని 1987 చట్టం 30 లోని సెక్షన్ 87 కింద న్యాయపరిధి ట్రిబ్యూనల్ ముందు సవాలు చేయాలి.

6. 1987 చట్టం 30ని ఆమోదించిన తర్వాత 1987 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 6(సి) ప్రకారం రిట్రీని తిరిగి నమోదు చేయడం వల్ల ఆస్తిపై రిట్ పిటిషనర్ హక్కును హరించడమేనని పేర్కొంటూ సింగిల్ జడ్జి రిట్ పిటిషన్ ను అనుమతించారు. అందువల్ల, చర్య ఏకపక్షం మరియు చట్టవిరుద్ధం. 1987 చట్టం 30లోని 2(3) ప్రకారం కాట్రపాటి శేషాచలంకు అనుకూలంగా ఇచ్చే గ్రాంట్ కూడా ఒక వ్యక్తి పేరిట వ్యక్తిగత గ్రాంటుగా పరిగణించినప్పటికీ సంస్థలకు అనుకూలంగా ఉన్న గ్రాంటుగా పరిగణించబడుతుందని, అటువంటి వివరణ అనుమతించదగినదే అయినప్పటికీ, 1987 చట్టం 30లోని 2(3) ఆధారంగా విద్యావంతులైన గవర్నమెంట్ ప్లీడర్ ఫర్ ఎండోమెంట్స్ వాదనను విజ్ఞులైన సింగిల్ జడ్జి పరిగణనలోకి తీసుకున్నారు. ఏదేమైనా, 1989 ఎ.ఎస్.నెం.1718 లో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు దృష్ట్యా, విద్యావంతులైన గవర్నమెంట్ ప్లీడర్ యొక్క ఈ వాదన సమర్థనీయం కాదు.

7. పక్షాల తరపు న్యాయవాదుల వాదనను సుదీర్ఘంగా విన్న తరువాత, 1989 నాటి ఎ.ఎస్.నెం.1718లో దావా ఆస్తిలో పక్షాల యొక్క హక్కు మరియు ఆసక్తిని హైకోర్టు నిర్ణయించిన సరళమైన కారణంతో, విజ్ఞులైన సింగిల్ జడ్జి నమోదు చేసిన పరిశోధనలు మరియు పరిశీలనలతో మేము ఏకీభవిస్తున్నాము. 1987 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 6(1)లో ఉన్న నిబంధనను పరిగణనలోకి తీసుకొని ప్రత్యేక విచారణలో తిరిగి ప్రారంభించడానికి వీల్లేదు. దేవాదాయ చట్టం 1966లోని సెక్షన్ 77, 1987 చట్టం 30లోని ప్రస్తుత సెక్షన్ 87తో సమానంగా ఉందని గుర్తుంచుకోవాలి. అంతకు ముందు స్థాపకుడు శ్రీ కాట్రపాటి శేషాచలం వారసులు సెక్షన్ 77 కింద అధికారాలను ఉపయోగించి ఆస్తిపై హక్కును కొట్టివేసినప్పుడు ఈ దావాకు ప్రాధాన్యమిచ్చారు. 1987 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 87ను అనుసరించి రిట్ పిటిషనర్ ను అదే స్థానానికి నెట్టాలని దేవాదాయశాఖ ప్రభుత్వ ప్లీడర్ కోరుతున్నారు. పాత చట్టంలోని పరి మాటేరియా నిబంధనలను ప్రయోగించి, చివరికి స్థాపకుడి చట్టబద్ధమైన వారసులకు అనుకూలంగా వ్యాజ్యం తీర్పు వచ్చిన తర్వాత, రిట్ పిటిషనర్ ను మళ్ళీ అదే పద్ధతిని అవలంబించాలని ఆదేశించడం పూర్తిగా అనుచితం, అన్యాయమన్నారు.

8. 1987 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 6 ప్రకారం ధార్మిక, మత సంస్థలు, ఎండోమెంట్ల జాబితా తయారీ, ప్రచురణ రిట్ ప్రొసీడింగ్లో సవాలుకు అవకాశం లేదని, ఎందుకంటే 1987 చట్టం 30లోని నిబంధనలు ఎలాంటి రాజీ లేకుండా ప్రభావం చూపాయని వాదించారు. కోర్టు, ట్రిబ్యునల్ లేదా

ఇతర అధారిటీ యొక్క ఒప్పందం, పథకం, తీర్పు, డిక్రీ లేదా ఆర్డర్. 1987 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 160లో ఉన్న ఈ అతి పెద్ద క్లాజు మొదటిసారి జాబితాను తయారు చేసినప్పుడు ఎండోమెంట్ అధికారులకు సహాయపడుతుంది, కానీ ప్రస్తుతం అదే జాబితాను వ్యవస్థాపకుడి చట్టపరమైన వారసులు సవాలు చేశారు, దేవాదాయ చట్టం, 1966 లోని సెక్షన్ 77 ను ఉపయోగించారు. అందువల్ల సెక్షన్ 160, 1987 యాక్ట్ 30లోని సెక్షన్ 6 ప్రయోజనాల కోసం కూడా, 1966 దేవాదాయ చట్టంలోని సెక్షన్ 77 కింద అధికారాన్ని ఉపయోగించడం ద్వారా వెలువడిన 1989 నాటి ఎ.ఎస్.నెం.1718లో కోర్టు గతంలో ఇచ్చిన తీర్పు స్వతంత్ర విచారణలో దీనిని సవాలు చేయడంలో అధికారులకు ఆటంకం కలిగిస్తుంది.

9. ఈ కేసును మరో కోణంలో పరిశీలిస్తే, రిట్ పిటిషనర్ 1987 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 87ను ప్రయోగించినా, 1989 నాటి జీవో నెం.1718లోని తీర్పు దేవాదాయ ట్రిబ్యునల్ను కట్టడి చేస్తుంది, అంతిమ ఫలితం ఒకేలా ఉంటుంది. ఏపీ చారిటబుల్ అండ్ హిందూ రిలీజియస్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ అండ్ ఎండోమెంట్స్ యాక్ట్ 1966లోని నిబంధనలు సబ్జెక్ట్ ప్రాపర్టీకి వర్తించవని, గుంటూరు దేవాదాయ శాఖ డిప్యూటీ కమిషనర్ ప్రారంభించిన ప్రొసీడింగ్స్ పరిధి లేనివని సివిల్ కోర్టు ప్రకటించినప్పుడు, కేసును పునఃప్రారంభించడం నిష్ప్రయోజనమైన చర్య అవుతుంది.

9. పై చర్చ దృష్ట్యా, రాజ్యం కోరిన విజ్ఞప్తిలో వాస్తవం కనిపించడం లేదు. పర్యవసానంగా, అంతర్-కోర్టు అప్పీలుకు అర్హమైనది, తద్వారా, విజ్ఞులైన సింగిల్ జడ్జి జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను ధృవీకరిస్తూ కొట్టివేయబడుతుంది. ఖర్చులకు సంబంధించి ఆర్డర్ లేదు. పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసివేయాలి

ప్రశాంత్ కుమార్ మిశ్రా, సీజే

డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు, జె.ఎం.ఆర్.ఆర్.